

POLSKA GAZETA LUDOWA

ODDZIAŁY:

LUBLIN, ul. Dawna Nr. 5.
POZNAŃ, ul. Półwiejska Nr. 20.

ROK IV WARSZAWA Nr. 43

NIEDZIELA 9 LISTOPADA 1930 R.

Adres Redakcji i Administracji
WARSZAWA,
ul. Smolna Nr. 38 telef. 254-20.
Konto czekowe w P. K. O. 14750.

NIECH ŻYJE KATOLICKI BLOK LUDOWY!

Nr 19 Cała Polska głosuje na listę Nr 19

Obywatele Włościanie!

W niezmiernie ciężkiej sytuacji gospodarczej staje po raz czwarty do wyborów wieś polska:

- 1) rolnictwo obdłużone z tytułu zaległych podatków na sumę kilkuset milionów złotych;
- 2) ceny zboża spadły do poziomu nienolowanego w Polsce od czasów wojen Napoleona;
- 3) zarobków ubocznych na wsi prawie niema żadnych;
- 4) lichwa pieniężna stosowana przy pożyczkach prywatnych rujnuje drobne gospodarstwa rolne, a tani długoterminowy kredyt dla rolnictwa prawie nie istnieje;
- 5) dotychczasowi opiekunowie, którzy obiecywali drobnym rolnikom złote góry i wszelkie dobrodziejstwa zawiedli zaufanie mas wiejskich, gdyż nie uczynili nic dla poprawienia ich ciężkiej doli.

W tych warunkach wśród ludu wiejskiego rodzi się obojętność na

sprawy publiczne własnego kraju, a tysiące ludzi z pod strzechy rodzinnej chcą emigrować, by u obcych szukać pracy i chleba.

Warunki życia wsi polskiej są ciężkie. Nie są jednak beznadziejne.

Źródłem zła w obecnym czasie, jest gospodarka w Państwie, a przyczyną jej są tarcia między Rządem a Sejmem, jakie od szeregu lat w Polsce obserwujemy. Wskutek tego sprawy gospodarcze zejść musiały na plan dalszy, a to w wyniku dało kryzysy gospodarczy i nędzę, jaką dziś przeżywamy.

Katolicki Blok Ludowy, który pod swemi sztandarami skupia wielkie zastępy ludu wiejskiego, postanowił na całym obszarze Polski wydać decydującą bitwę biedzie, bezplodnym sporom, niepra-

wościom i wyzyskowi i dlatego wołamy:

Polscy! dość wzajemnych swarów i walk politycznych, wszyscy na front gospodarczy do walki o lepsze jutro dla Polski i mas ludowych naszego kraju.

Walkę na froncie gospodarczym wygramy i dobrobyt ludu pracującego osiągniemy, jeżeli stanięcie twardo przy Katolickim Bloku Ludowym i spełnicie swój obowiązek obywatela-wyborcy, domagając się wspólnie z nami:

- a) zgodnej współpracy — w ramach Konstytucji — Rządu i Sejmu;
- b) zmniejszenia budżetu Państwa;
- c) zmniejszenie budżetów samorządów na najbliższe lata przynajmniej o połowę;
- d) uregulowania cen na płody rolnicze;

e) potanienia artykułów przemysłowych;

f) udostępnienia szerokim warstwom rolniczym korzystania z długoterminowego taniego kredytu.

O przeprowadzenie i wykonanie tego programu Katolicki Blok Ludowy walczyć będzie usilnie, wierząc, że od tego zależy dobrobyt ludu wiejskiego i pomysłność naszego kraju.

To też w szeregach walczących w imię tych haseł o lepsze jutro wsi polskiej nie może zabraknąć ani jednego światłego obywatela-włościanina, któremu dobro jego braci ludowej na sercu leży.

Wszyscy pod sztandar Katolickiego Bloku Ludowego!

Wszyscy do urn wyborczych z 19-ką!

Katolicki Blok Ludowy niech żyje!

Głosowanie jest obowiązkiem każdego Obywatela - Polaka, to też w dniu 16 listopada nikogo z naszej braci włościańskiej nie może braknąć przy urnie wyborczej.

Nasze bolączki, potrzeby i dążenia

Słyszy się narzekania, że jest u nas niedobrze, a mianowicie drożyzna, bezrobocie, i t. d., ale zarazem się słyszy, że i w innych krajach jest nie lepiej. Ale wielki czas, żeby u nas było dobrze. Te bolączki i naszego życia polskiego, jak nazprykkad, drożyzna, bezrobocie i inne słudane narzekania powinny się w zapomnienie.

Przeżyć ziemie w czasach pokoju i urodzaju; to powinno być lepiej, a nie tak jak obecnie.

A jaka jest tego przyczyna, to

jest najważniejsze pytanie. Jedni zwołują winę na Rząd, inni na Sejm, a napewno się znajdują tacy, co powiedzą, że musi tak być. I jeszcze słyszy się o dużych podatkach, przecie musi to być wszystko skończony, tak stałe być nie może.

A kto to najbardziej odczuwa, a to biedna, to jest lud pracujący, tak miejski jak i wiejski. Ale musimy pracować, żeby żyć, usunąć, które nas trapi, bo niepodobna żyć w takich warunkach,

w jakich już od dłuższego czasu żyjemy, i musi być poprawa.

Tego powinno się domagać od Rządu i od Sejmu.

Nie powinniśmy się zapatrywać na to, że gdzie indziej, jest gorzej, jak u nas. My powinniśmy brać przykład z tych narodów, które uchwalały maćce i sprawiedliwie prawa, i mała dobra gospodarke. Ale zawsze powinniśmy pamiętać o tem, że jesteśmy Narodem Polskim, a lud pracujący powinien czuwać nad tem, żeby nie było lepsze hasel demagogicznych, głoszonych przez różnych wytworowców, którzy mają na myśli tylko dobro swoje i partji, a nie dobro Polski.

Lud nie może słuchać maciuwów i krzykaczy, którzy obiecują różności, a nie nie dadzą, bo sami nie mają, a gotowi są sami brać co się da.

Więc Lud pracujący, powinien jak jeden mąż, powiedzieć głośno:

Przed nas, kusiciele i szatanie! Ale zarzem powinniśmy wiedzieć, czego chcemy. Chcemy poprawy bytu pracy i spokoju! Nie podźmiemy za hasłami, głoszonymi przez agitatorów płatnych przez partje wytworowe, które chcą w Polsce zamęt, a nie dobrobytu. Ale podźmiemy za temi hasłami które głosi, że Polska musi być Rzeczpospolitą Niepodległą Demokratyczną, że zapamiętaj u nas sprawiedliwość, że zniknie wyzysk, i że musi być w kraju spokój i równość dla wszystkich prawa.

Te hasła wysunął śmiało i odważnie katolicki Blok Ludowy, to też my ludzie uczciwej pracy Blok ten w dniu dążenia poprzedzamy, a w dniu 16 listopada de urn wyborczych z 19 - ką podźmiemy.

Leon Jaworski — Gostynin.

Dalsze aresztowania byłych posłów

Do nazwisk aresztowanych b. posłów, które podaliśmy w numerach poprzednich naszej gazety — wciąż przybývają nowe.

I tak w ciągu ostatnich dni zostali aresztowani następujący b. posłowie: Jan Madeydzki („Piastr”), Pasiński („Piastr”), J. Chwaliński (Piastr), Pawłowski (St. Chł.), Dominik Łos (Piastr), dr. Biłek (Ukrainiec), Kostełuba (Wyzwoleniec), Maksymowski (Ukrainiec), Żuk (ukr.), Płoszajczak (Piastr) i t. d.

Ogółem liczba aresztowanych b. posłów przekroczyła 70.

Bez Ojczyzny

Przed kilku miesiącami władze sowieckie zażądały od władz gdańskich wydalenia przywódcy żyjących obecnie w Gdańsku emigrantów rosyjskich, b. generała rosyjskiego, Głasnappa. Władze gdańskie nie chcą dać celów handlowych narażać się Moskwie nakazując Głasnappowi w przeciągu trzech miesięcy opuścić teren Gdańska.

Głasnapp mimo nakazu w Gdańsku pozostał, wobec czego nałożono nań grzywnę w wysokości 110 guldenów z zamianą na karę 14 dni więzienia.

Dn. 5 b. m. gen. Głasnapp zwrócił się do wienienia gdańskiego, celem odsiedzenia 14 dni, gdyż żyjąc w oplakanych stosunkach materialnych nie miał na zapłacenie grzywny. Po opuszczeniu więzienia gen. Głasnapp otrzymał jeszcze dwa-krotnie nakaz opuszczenia Gdańska, a gdy się doń nie zastępuje, będzie internowany.

Przez sito Okręgowych Komisji Wyborczych...

UNIEWAŻNIENIE 23-CH LIST KANDYDATÓW.

Trzeba stwierdzić, że przy obecnych wyborach sejmowych, Okręgowe Komisje Wyborcze zastosowały nieznaną dotychczas przesiewanie przez sito list kandydatów. Najmniejsze szkodzenie powodowało bezapelacyjne odrzucenie listy.

Największe stosunkowo straty poniosły trzy poważniejsze listy wyborcze polskie, a to 19-ka katolicki Blok Ludowy, 7-ka (Centrolew) i 4-ka (Stronictwo Narodowe).

Najmniejsze natomiast straty poniosła 1-ka (Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem), gdyż nie unieważniono jej ani jednej listy.

Listy Katolickiego Bloku Ludowego (19-ka) unieważniono w 6 okręgach, a to: Nr. 2 (Warszawa-powiat), Nr. 34 (Poznań - miasto), Nr. 35 (Poznań - powiat), Nr. 37 (Ostrów Pozn.), Nr. 36 (Szamotuły) i Nr. 45 (Tarnów).

Listy Stronictwa Narodowego (4-ka) unieważniono w 4 okręgach: Nr. 9 (Plock), Nr. 24 Łuków), Nr. 43 (Wadowice) i Nr. 44 (Nowy Sącz).

Listy Centrolewu unieważniono w 13 okręgach: Nr. 6 (Grodno), Nr. 15 (Konin), Nr. 16 (Kalisz), Nr. 24 Łuków), Nr. 26 (Lublin), Nr. 42 (Kraków - powiat), Nr. 44 Nowy-Sącz), Nr. 47 (Rzeszów), Nr. 53 Stanisławów), Nr. 54 (Tarnopol), Nr. 59 (Brześć), Nr. 61 Nowogródek) i Nr. 64 Świeciany).

Jak widzimy, w ten łatwy sposób, jedynka pożyła się list konkurencyjnych razem w 23 - ch okręgach poselskich.

Jednak, mimo tego wszystkiego, szanse jedynki na zwycięstwo przy tych wyborach są bardzo małe. Gdyby dobrze gospodarzyli, to i glosy ludzie by dali, a tak, to i unieważnianie list przeciwników niewiele pomoże.

Gdzie i wiele złożono list poselskich

Okręgowe komisje wyborcze ukończyły swe prace. Afizy, prosteckiane na murach miast, miasteczka i ścianach chat chłopskich, ogłosiły wszystkim nazwiska kandydatów, ubiegających się o mandaty posłów i senatorów z uprawnieniami list okręgowych poszczególnych partji.

Według danych, które nadeszły do stolicy, możemy sobie w przybliżeniu odwzorować obraz sytuacji w poszczególnych 67 okręgach wyborczych kraju, w porównaniu z okresem przedwyborczym w roku 1928.

Najwięcej list wyborczych wystawiono w okręgu Nr. 13 (Łódź-miasto). Złożono bowiem w tym okręgu 16 list, w tem wielki odsetek list lokalnych, jak np. protestantów łódzkich. W zeszytych wyborach złożono w tym okręgu 11 list.

Na drugim miejscu za Łodzią idzie okręg Nr. 2 (Warszawa-powiat) z 14 listami okręgowymi (przy zeszłych wyborach 12 list).

W okręgach nr. 1 Warszawa-miasto, nr. 15 Konin i nr. 23 Wier-

bnik zgłoszono po 13 list okręgowych.

Po 12 list okręgowych zgłoszono w Łodzi - powiat nr. 14, w Częstochowie nr. 17 oraz po 11 w Wesoławku okręg nr. 10, w Radomiu okr. 19, w Lwowie okr. nr. 50 i Zloczowian.

Lwów - powiat posiada 10 list okręgowych.

Powyższe wymienienie są to okręgi, w których niezdecydowani wyborcy będą mieli najwięcej kłopotu, jeżeli będą chcieli zadać sobie trud sprawdzenia kto więcej obieca.

Pozatem w okręgach zgłaszano przeciętnie od 7 do 10 list.

10 list zgłoszono w pięciu okręgach: okr. nr. 20 Sielec, nr. 9 Plock, nr. 11 Łowicz, nr. 12 Grochów i nr. 63 Wilno. 9 list zgłoszono w Świecianach i Przemyslu. W 7 okręgach zgłoszono po 8 list (Ciechanów, Kalisz, Łuków, Biała Podlaska, Kraków-m., Strzyż, Łuck) w 8 okręgach po 7 list (Białystok, Lublin, Bydgoszcz, Królewska Huta, Katowice, Sambor, Stanisławów, Tarnopol i Pińsk). W 5 okręgach po 6 list (Zamość, Poznań, Tomza,

Listy poselskie

Ostrów, Nowogródek). W 8 okręgach po 5 list (Kra., Siedlce, Grodno, Poznań p., Słowo, Cieszyn, Wadowice, Tarny w Jasio).

Najmniejszą ilość list zgłoszono w okręgach zachodnich, a przede wszystkim na Pomorzu. W okręgach Tezew, Toruń, Gnieszno i Szamoty zgłoszono tylko po 4 listy okręgowe.

3 listy zgłoszono w Grudziądzu i Nowym Sączu. Najmniej wykazuje Rzeszów, gdzie o glosy wyborców ubiegają się tylko 2 listy. Bezpartyjnego Bloku i Stron. Narodowe.

Na uwagę zasługuje również fakt, że listy komunistyczne pod firmą „Jedność Robotniczo-Chłopskiej zostały zatwierdzone w 20 okręgach przeważnie miejskich i przemysłowych.

Uprawomocnienie list komunistycznych w przeważającej ilości okręgów przemysłowych jest najlepszą odpowiedzią na zarzuty „białego teroru” przedwyborczego w Polsce, o jakim glosiły codziennie organy so.

NAJSTARZSZA SZKOLA SAMOCHODOWA
TUSZ YNSKI
WARSZAWA CHMIELNA 7A 7 TEL 271 61

Lista Nr. 19 żąda —
skasowania sejmików powiatowych —
zmniejszenia liczby urzędów i urzędników —
zniesienia podatku obrotowego

NIESLYCHANE BARBARZYŃSTWO PRUSAKÓW Napad na szkołę polską na Mazurach

Dnia 30 października w nocy pomiędzy 12-lą a 1-szą bojówką niemiecką dokonano napadu w Mikolajkach w powiecie Szumskim (Prusy Wschodnie) na szkołę polską — krótko nazwaną *szkołą*.

Bojówka napadła na dom wsi w Kwiatkowskiej i mieszkankę nauczycielką polskiego Gwenera.

Napastnicy wybili szoty kamieniami, zniszczyli plot, a zerwanymi sztachetami potamali ramy okien, drzwi i t. p.

Napastnicy udali się następnie przed szkołę polską i ochronkę, zniszczyli urządzenia szkolne, przybory naukowe i apteczki.

Bojówka po zemłowaniu szkoły, udała się przed mieszkaniec gospodarzy polskich Szlerskiego i p. Nowakowej i innych, którym grożono pobiciem i zniszczeniem mieszkań.

Mimo podniesionego alarmu ani policja, ani żandarmeria przez całą noc nie zjawiała się.

Miejscu napadu na szkołę wygląda jak pobojowisko. Ziemia zastana jest odłamkami szkła, sztachetkami mebli i przyrządów szkolnych.

Zajęcia wywołały wielkie wściekanie na ludności polskiej w Prusach Wschodnich.

Ludność ma zwrócić się do władz centralnych w Berlinie z prośbą o ochronę życia i mienia, ponieważ władze w Prusach Wschodnich nie dają należytego zabezpieczenia.

Kobiety-Górnoślązaczki w obronie Wojciecha Korfantego

O tem, jak wielkie wpływy posiada na Śląsku, uwięziony obecnie w Brześciu nad Bugiem był poseł Wojciech Korfanti, świadczą następujące dowody.

Przed kilku latami dotarł przybyła do Warszawy do Pana Prezydenta delegacja kobiet śląskich w strojach ludowych, przywołując prośbę o zwolnienie z więzienia byłego posła Korfantego. Prośba była podpisana przez 24.400 Górnoślązaczek.

Pan Prezydent delegacji nie przyjął, natomiast prośba została wroczonea adiutantowi.

Prośba brzmiała następująco: „Ostatni cios, który doznał Górny Śląsk, nie pozwała nam, Polkom, Górnoślązaczkom, milczeć. Przepojone gorczą serca nasze zwracają się do Ciebie, Panie Prezydencie, z gorącą prośbą o zwolnienie z baszty więziennej Wojciecha Korfanteo, który za czasów pruskiego nacisku i zwłapienia był naszą dźwignią i mocą. Korfanti bohaterko wytrzymywał i zwycięsko odparł zakusy wyrafinowanych prusaków, pragnących za wszelką cenę zatruć ducha ludu śląskiego. Uwieszeniem Wojciecha Korfanteo czujemy się pona dmiarę żalowe i wystawione na posmiechowski prusaków, którzy pragną naszego rozbitcia. Jesteśmy do głębi poruszone spomnieniem wieloletniego wodza i bohatera ludu śląskiego, my, kobiety, którzy meżowie, synowie i bracia na zew swego przewodnika zerwali się do boju o zespolenie ziem polskich. Panie Prezydencie! Jesteśmy pewne, że dla tysięcy Polek nie będzieś mógł odrzucić”.

Jaki skutek będzie miała ta prośba — trudno przewidzieć.

Wyroki sądowe na byłych posłów

B. poseł Emil Zerbe z Nieg Partii Socjalistycznej skazany został w dniu 27 października wyrokiem Sądu Grodzkiego w Łodzi za dopuszczenie się gwałtu wobec przedstawicieli policji na 6 miesięcy więzienia.

B. poseł Domagała ze Stronnictwa Chłopskiego skazany został przez Sąd Okręgowy w Kaliszu za znieważenie przedstawiciela starostwa, na więcie i podżeganie do mieszuchania wezwać policji do rozesłania się na 1 miesiąc aresztu.

Dnia 27 z. m. odbyła się przed

Sądem okręgowym w Sosnowcu rozprawa przeciwko b. posłowi Janowi Kwapińskiemu, jednemu z przywódców P. P. S., oskarżonemu o to, że w dniu 1 grudnia ub. r. na wiecu w Okuzu wygłosił przemówienie, w którym wzywał zebranych do usunięcia przemocy rządu, do strajku generalnego, do organizowania pochodów po wszechmarzow do miast.

Po całodziennym rozprawie i przesłuchaniu 16 świadków, sąd ogłosił wyrok, skazując Kwapińskiego na jeden rok twierdzy.

Kadny kandydat na posła

Niedawno został przyrzutymany przez władze bezpieczeństwa mieszkanie wsi Tuchmańca z pod Zabłowie (województwo Kieleckie) Stanisław Podraża — kandydat na posła z listy Samopomoc Chłopska.

Podraża jest oskarżony o współudział w napadach bandyckich Andrzeja Kowalskiego pseudonim Franek, nadto o przetrzymywanie bandytów w swoim mieszkaniu i współdziałanie z komunistyczną partią polską.

Podraża znany jest w świecie bandyckim jako zawodowy rzemieślnik, kilkakrotnie notowany w urzędzie śledczym.

Aresztowanie to wywołało wzruszenie poruszenie wśród zwolenników Samopomocy Chłopskiej województwa Kieleckiego.

Obalamuceni początkowo chłopci, odrzucił i nie wspólnego z taką partią mieć nie chcą.

NOWE PRZEPISY KOLEJOWE

Ministerstwo Komunikacji zarządziło na terenie całego państwa, aby pociągi pasażerskie odjeżdżały bez żadnych sygnałów i gwizdów.

Nowe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada b. r.

A więc — trzeba uważać, bo pociągi będą ruszać ze stacji nieopstrzeżenie.

Lista № 19 walczą —

o wiarę — wolność — równe dla wszystkich prawa — sprawiedliwość społeczną i dobrobyt ludu pracującego

Najcieplejszy zakątek w Polsce

Zaleszczyki, w październiku.

Najcieplejszy zakątek w Polsce — to Zaleszczyki w woj. tarnopolskim, ślicznie położone nad Dniestrem, który stanowi granicę polsko — rumuńską. Rozciągają się one na półwyspie, otoczonym z trzech stron błękitnym pasmem rzeki.

W przeciwieństwie do rzeków polskich — rumuńskich wznosi się nad Dniestrem wysoka ścianą górską, pokryty przeważnie lasami, lub pastwiskami i uprawnymi polami.

Wśród zieleni biela się tu i owdzie rumuńskie chaty wiośniaczkę, pasą się krowy, wprawno do biegania po górach, lub migają potacie wycieczkowiczów ze strony polskiej.

W lecie ciepłota powietrza w słońcu dochodzi tu do 55 stopni Celsjusza, mało jest dni deszczowych i wietrznych, więc też rosna w Zaleszczykach owoce, jakich nie spotyka się w innych częściach Polski, jest też obfitość dowolnych

Krótkują tu słodkie winogrona, które dojrzewają na jesieni i wronne, złociste morele, których zbiór w drugiej połowie lipca trwa tylko około dwóch tygodni. Jest to owoc łatwo ulegający zepsuciu, więc też mieszkańcy Zaleszczyk wywożą go odradu na sprzedaż do miast, ujęzwiają tu także broskwinie, kawony i melony.

Na polach, na świętynych glebach podolskich — oprócz zbóż zwykłych — sięją bardzo dużo kukurydzy, upiększonej żółtymi głowami stonczekników, z których ludność tujejsza, przeważnie rusińska, wyrabia olej na własny użytek.

Cudnie tu jest wiosną, gdy liczne sady zaleszczyckie, sady prowadzące morelowe, toną wśród kwitnących drzew owocowych.

Zdrowy tujszy klimat, obfitość zdrowego powietrza — owoców i jarzyn — i kąpiele w Dniestrze i śliczna okolica ściągają tu od kilku lat liczne zastępy chorych i letników, z których mieszkańcy tego uroczyska ciągną część swych zysków.

Niestety jednak! Dla letnika i ołaka i katolika pobyt w Zaleszczykach, jak zresztą przeważnie w podobnych miejscach kresowych, jest pasmem udręceń!

Dlaczego? to spyta niejedną? Dlatego, że w Zaleszczykach większość sklepów jest żydowskich od których wielu jest żydowskich stroni, lub przynajmniej stroni, a jednakże jest to rzecz trudna, gdyż sklepów polskich i chrześcijańskich jest stanowczo za mało.

Podróżnik może zjechać do hotelu żydowskiego, gdyż innego niema.

Pieczyczo przeważnie zmuszony jest kupować z piekarni żydowskiej, gdyż dla wygody mieszkańców żyd roznosi pieczywo po mieście z okrzykiem „back frisch, frisch, frisch” — (świeże pieczywo) a piekarnia chrześcijańska, chociaż także istnieje, jednak na ten pomysł wpaść nie może.

Gdy chce kupić jakieś piśmo, lub książkę do nabożeństwa to także musi iść po nie do księgarni żydowskiej, bo innej niema. Z tego względu jednak często woli się wywrzeć sprawunko.

Jedyną polską księgarnię Zygmunta Doboszyńskiego sprzedała właścicielka żydowi w końcu sierpnia r. b. wraz z firmą, wybrała żyd, chociażby chcieli ją także kupić chrześcijanie!

Stowem pod tym względem nie są zbyt wiele stosunki w Zaleszczykach. *Zofia Gerwałowska.*

WYKWINTNE UBIORY

DAMSKIE I MĘSKIE

GOTOWE I NA ZAMÓWIENIE

Życzącym kredyt

„MAISON CHATVIERNE“

Warszawa, Tłomackie 3 m. 9

telefon 648-89

Mrówki na straży lasów

Mrówki, żyjące w naszych lasach, zwłaszcza pospolita w lasach sosnowych mrówka ruda, mają olbrzymie znaczenie, jako polijca sanitarna, broniąca las przed masowem rozmnażaniem się owadów szkodliwych.

Tak, znany badacz życia mrówek Forel przypuszcza, że mieszkańcy jednego gniazda mrówek rudoj spożywają dziennie około 100.000 różnych owadów, zatem w ciągu lata [okolo 100 dni] do 10 milionów.

Podczas ostatniej klęski, spowodowanej przez masowy żer Sówki chojnowej w lasach sosnowych na nizinie niemieckiej, zauważono, że partje lasu obfitujące w gniazda tej mrówki, zostały przez szkodnika oszczędzone, t. j. mrówki skutecznie zwalczały gąsieniczkę tej ćmy.

Ponieważ niektórzy badacze zakwestionowali dane Forela, jako przesadzone, zajął się tą sprawą w ostatnich czasach uczony niemiecki Eidmann.

Na podstawie dokładnych obserwacji doszedł do liczb, przybliżonych do danych Forela. Nadto obliczył, że wśród znoszonych do gniazda przez robotnice owadów, 42% przypadało na szkodniki, 28% na gatunki obojętne, 16% na owady pożyteczne (drapieżne i pasożytujące na szkodnikach), Reszta, t. j. 14%, nie dała się dokładnie oznaczyć.

Wśród szkodników znoszonych przeznaczyły larwy błonówek roślinnych (Trąd i Osnuł). Obserwował on, że mrówki atakują nawet tak twarde chrząszcze jak Rykowiec i tak wielkie, jak Biegacz.

Wiele motyli, jak szkodliwy Poproch celniak w rodzinie miernikowców, pada ofiarą mrówek w chwili wylęgania się z poczwarci, gdyż, jak wiadomo, motyl przez pierwszych kilka minut nie ma jeszcze rozwiniętych skrzydeł i nie może ratować się ucieczką przed napastnikami.

Zresztą, obserwował także Eidmann napady mrówek na wygrzewające się w słońcu muchy, którym mrówki przedewszystkiem starały się uszkodzić skrzydła.

FUTRA

Letnie młodejace 40% taniej
Wielki wybór palt od 400 złotych poleca
"SÓBÓL" Dziewina 5-34, tel. 245-31

Uwaga! PRZERÓBKĘ podług najnowszych modeli od 50 zł. Stalumi i odpowiedzialnym klientom bez zaliczki. Wojskowym i urzędnikom specjalny rabat.

PRZEWODNIK PO WARSZAWIE

Tanio, wygodnie, praktycznie.

Gdzie się zatrzymać po przyjeździe.
Hotel Dworcowy — Widok 22.
Hotel „Grand” ul. Chmielna 5.
Hotel „Sawoy” Nowy Świat 58.
Hotel „CONTINENTAL” Marszałkowska 84, tel. 658-44.

Gdzie zasięgnąć porad prawnej?

W biurze „Wiedza”, Warszawa ul. Kapucyńska 1.

Gdzie się wykąpać?

Kąpiele „Djana” — Chmielna 13, tel. 505-80 i 36-10. We czwartki łaźnie dla pań.

Gdzie się wykąpać?

Kąpiele Wspólna 20. Łaźnie i wanny. Ceny niskie.

Gdzie kupić maszynę rolniczą?

Najlepiej kupić w Składach Maszyn Rolniczych biuro Rolniczo-Techniczne, inż. St. Nawakowskiego Sp. z o. o., Warszawa, ul. Kredytowa 4, tel. 291-34.

Gdzie obstalować najlepiej?

FUTRA

50 proc. taniej w wielkim wyborze od 300 zł na długoterminowe spłaty. Przeróbki i reperacje. Czyszczenie chemiczne, farbowanie i t. d. Wykonanie solidne Warszawa, ul. Chłodna 8, telefon 283-39. M. Lachowicz.

Gdzie kupić obuwie?

F-ma „St. Pietruszowski” — ulica Warecka 11.

Gdzie kupić okulary?

Firma „Stanisław Stowikowski” ul. Świętokrzyska 20.

Gdzie obstalować palt i ubranie?

St. Kotlewski, Wspólna 65a.

Dokąd pójść wieczorem?

„UŚMIECH WARSZAWY” Chłodna 49. Codziennie o godz. 7.30 i 9.45 rewja „Pochód duchów”.

Kino „CASINO”, Nowy Świat 50.

Codziennie film dźwiękowy.

Kino-teatr „HELIOS” — Wolska 8. Na scenie występy artystów.

Kino-teatr „KOMETA”, Chłodna 49. Na scenie występy artystów.

Kino-teatr „ZNICZ” — Śniadeckich 5. Na scenie: REWJA artystyczna.

Kino-Rewja „MIGNON” — Marszałkowska 81-b. Nowy program na ekranie i scenie.

Kino-teatr „GLOB” ul. Chłodna 12.

Codziennie film dźwiękowy.

Kino-Teatr „TOMBOLA”, Marszałkowska 34.

Kino-teatr „WISLA” ul. Tamka.

MEBLE

Do 20 mies. kredytu

udziela tylko

TOWARZYSTWO POPIERANIA WYTWÓRCZOŚCI POLSKIEJ

Nadzwyczajny wybór kompletów oraz pojedynczych kredensów, szaf lustrzanych, stołów, otoman, tapczanów, kozetek, foteli klubowych i t. p.

Uwaga! Al je Jerolimskie 43

vis à vis dworca za Poznanką

Osoby bezkarnotracujące — Proszy sprawdzić

KANARKI, TURKOTY, PAPIKI, PTAKI EGZOTYCZNE, KAWIARZY, RYBKI, KLATKI, AKWARIA I POKARMY.
HANDEL ZOOLOGICZNY „KANARION” Warszawa, 3-6 Bielska 5
Wynajem Na 310-77

SKŁAD TRYKOTARZY.

Polecamy w wielkim wyborze garsonki, bluzki, kurtki szkolne, garnitury dziecięce, pończochy, skarpetki, rękawiczki oraz jaegerowską bieliznę i t. p.
Ceny fabryczne.

oraz Meble — Chmielna 6.

ST. J. BONDARCZYK
Warszawa, Chmielna 5, tel. 539-55.

JAN LEWANDOWSKI

WARSZAWA, Jasna 6, tel. 226-38

POMPY SSAO-TŁOCZĄCE RĘCZNE DWUTŁOKOWE „MIRA”, ELEKTROPOMPY, OPRYSKIWACZE DO DEZYNFEKCIJ DRZEW I BIELENIA ŚCIAN MLEKIEM WAPIENNEM.

REFORMACKIE pigułki z marką ZAKONNIK ZNANE OD 1902 R.

REGULUJĄ żołądek, chronią od REUMATYZMU cierpień WĄTROBY, nadmiernej OTYŁOŚCI, ARTERYOTOMY uderzeń KRWI do GŁOWY usmierzają HEMOROIDY, czyszczą KREW, przy skłonnościach do obstrukcji, są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie: 1—2 pigulek na noc.

Cena pudełka zł. 1.35, wyrobu apteki
Karczewski, Tuszyński, Warszawa, Trębacka 4
Żądać z „ZAKONNIKIEM”

Dział lekarski

LECZNICA

Warszawa, Chmielna 26.

chirurgiczne	11—2 i 4—7
wewnętrzne	10—3 i 4—8
dzieci	11—1 i 6—7
ucha gardła i nosa	12—2 i 6—7
weneryczne, skórne	1—3 i 4—8
oczu	1—2 i 6—8
nerwowe	1—2 i 6—8
kolobież i skuszer:	11—2 i 8—9

ANALIZY, KWARCÓWKI, ROENTGEN. WIZYTA 4 zł.

Akuszerka Ring przyjmuje panie, udziela porad Wieloletnia praktyka. Niezależnym ustępstwem. Warszawa, Widok 22 m. 27.

DR. N. PIWKO

Chirurg ortopedea (złamanie zniekształcenia kości, cierpienia stawów i nóg).
WARSZAWA, KRÓLEWSKA 41.
Tel. 430-11. Przyjmuje od 5 — 7.

LEKARZ - DENTYSTA

M A R J A K I E R S K A

Choroby zębów i jamy ustnej
Pracownia z zębów sztucznych.
Ul. Chmielna Nr. 2 m. 9.

Akuszerka Popławska przyjmuje panie, udziela porad, niezależnym ustępstwem. Warszawa, ulica Elektralna 8 m. 16-a.

Dr. med. K. Cytronberg, Warszawa ul. Czackiego 2 róg Świętokrzyskiej, specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów, płciowych, analizy. Przyjmuje od 11 rano i od 2 — 9 wiecz.

ZIOŁA Wainowskiego i D-ra Breura do nabycia w Centralnym Składzie Aptecznym, Warszawa Marszałk. 81. Broszurki bezpłatnie.

LECZNICA SPECJALNA

Chmielna 56 (vis a vis Dworca)

Specjalnie dla chorób wenerycznych, skórnych, niemoicy płci i pęcherza. Leczenie opraciami i elektryzacją. ANALIZY: krwi i mocz. PORADA 4 zł. Przyjęła od 8 rano do 8 wieczór.

CENA POLSKIEJ GAZETY LUDOWEJ

Rocznie	Zł. 8.—
Półrocznie	Zł. 4.—
Kwartalnie	Zł. 2.—

W Ameryce kwartalnie 1 dolar.
we Francji 15 franków kwartalnie.
Konto czekowe w P.K.O. Nr. 14750.

CENY OGŁOSZEN.

Cała strona	Zł. 360.—
1/2	Zł. 180.—
1/8	Zł. 90.—
1/4	Zł. 45.—
Wiersz milimetrowy za tekstem — 30 gr., w tekście — gr. 45.	
Drobne za wyraz	— gr. 20

Kandydaci listy Nr. 19

KATOLICKIEGO BLOKU LUDOWEGO

Na Okręg: Łuków—Garwolin—Puławy

1

MARJAN CZĘŚCIK, lat 32; syn drobnego rolnika ze wsi Godów, pow. puławskiego. redaktor „Polskiej Gazety Ludowej”; oficer rezerwy Wojsk Polskich; działacz na polu oświaty ludowej.

2

BRONISŁAW BOGDANOWICZ, lat 64; drobny rolnik ze wsi Szczygly Górne, pow. łukowskiego; szeroko znany na Podlasiu działacz na gruncie społecznym i gospodarczym: organizator kasy drobno - oszczędnościowej w r. 1914, współzałożyciel ochrony i straży ogniowej w Szczyglach Górnych, spółdzielni rolniczo-handlowej w Łukowie i t. d.; wynalazca nowego sposobu siewu zbóż, przy którym jedna morga wydaje do 22 metrów zboża i ponad 200 metrów ziemniaków.

3

WINCENTY JUŚCINSKI, lat 64 z Opola, pow. puławskiego; handlowiec; naczelnik straży ogniowej; radny gm. Opole, opiekun społeczny; członek zarządu Macierzy, dozoru szkolnego i wielu innych organizacji.

4

DR. JÓZEF LEWICKI, lat 47 z Warszawy; profesor Wolnej Wszechnicy; wybitny uczyony polski; autor wielu dzieł naukowych z historii i organizacji wychowania; członek zarządu Głównego Towarzystwa „Trzeźwość”; przewodniczący Komitetu do badania dziejów wychowania i szkolnictwa w Polsce, współorganizator wielu instytucji kulturalnych i oświatowych.

Dzieła naukowe prof. Lewickiego zostały przetłumaczone na obce języki.

Załączone obok numerki wyciąć i w dniu 16 listopada do urny wrzucić.

5

ANTONI DUDZIAK, lat 63; drobny rolnik z pow. puławskiego; działacz polityczny z czasów niewoli; w roku 1898 więziony przez Moskali za walkę o wprowadzenie języka polskiego do urzędów gminnych i zwolnienie wicewójsk patriotycznych po lasach, wieloletni prezes kółek rolniczych; b. ławnik przy sądzie; b. radny kasy oszczędności i t. d.; postępowy gospodarz; nagrodzony na wystawach hodowlanych w r. 1904 i 1929; organizator wielu wycieczek włościńskich do ośrodków kulturalnych i gospodarczych Polski.

6

WACŁAW REYNDEL, lat 34 z Warszawy, adwokat; radca prawny Chrześcijańskich Związków Zawodowych; działacz społeczny wśród rzesz robotniczych Polski.

19

